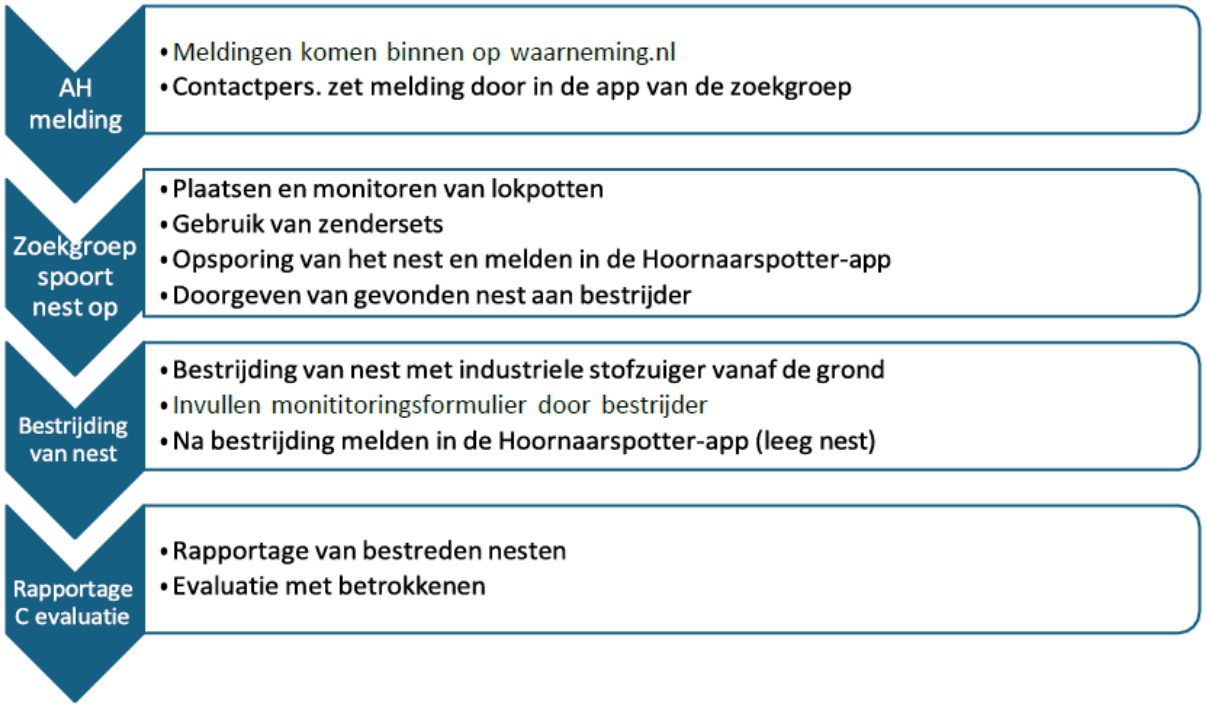
Aanpak Aziatische hoornaar: Opsporing en bestrijding in de provincie Gelderland

Algemeen

De verwachting is dat er circa 300 nesten in Gelderland zullen zijn die bestreden dienen te worden. Naar aanleiding van een geverifieerde melding op waarneming.nl sporen zoekgroepen nesten van de AH op gebruikmakend van een zenderset. Als het nest gevonden is wordt het nest op een milieuvriendelijke en mechanische wijze weggehaald met een industriële stofzuiger vanaf de grond onder de verantwoordelijkheid door een bestrijder die gecontracteerd is door de provincie.

Netwerk van vrijwilligers voor opsporing van het nest

Gelderland heeft 51 gemeenten en er zijn 56 imkersverenigingen (40 vallen onder de vlag van de NBV en 16 onder Imkers Nederland (IN). In alle gemeenten zijn imkers. Bijna elke vereniging heeft een contactpersoon AH en een AH zoekteam of wordt daarin ondersteund door een naburige vereniging.

Voor de communicatie over de AH zijn er appgroepen opgericht en binnen deze appgroepen communities voor zoekteams om de waarnemingen op te volgen.

Om de coördinatie en organisatie voor de opsporing en bestrijding van nesten verder te stroomlijnen is Gelderland onderverdeeld in 3 gebieden met elk een eigen coördinator.

Deze 3 regio's zijn:

- Veluwe, aanspreekpunt; Henk de Haan
- Achterhoek, aanspreekpunt: Jan Spronk
- Rivierengebied, aanspreekpunt: Peter Aben

In afstemming met bovenstaande afgevaardigden van de verschillende regio's onderhouden Peter Aben en Marianne Meijboom het contact met de provincie Gelderland.

- **Contactpersonen Aziatische hoornaar**

De contactpersonen zijn het lokale aanspreekpunt. Zij treden op namens de lokale imkersverenigingen en enthousiasmeren imkers en andere vrijwilligers om deel uit te maken van zoekteams en coördineren de opsporing van nesten.

- **Zoekteams**

Binnen een zoekteam stellen 1 @ 2 personen alerts in op waarneming.nl voor hun gemeente (zie kader). Als er een melding binnenkomt zetten deze personen de melding door naar het zoekteam. Een zoekteam volgt meldingen van Aziatische hoornaars op en probeert nesten op te sporen. De meeste zoekteams hebben een community-groep gevormd binnen de provinciale whatsapp groep voor het delen van informatie. De zoekteams hangen lokpotten op in het de buurt van de waarneming en monitoren deze. Als hoornaars regelmatig op de lokpot vliegen worden deze gemerkt, de vliegrichting bepaald en getimed om globaal de locatie van het nest te bepalen. Vervolgens kunnen de hoornaars worden gevangen en worden voorzien van een zendertje om het nest op te sporen. Als een nest is gevonden, dan wordt dit nest gemeld op de app *Hoornaarspotter* en direct gerapporteerd aan de gecontracteerde bestrijder.

Alerts instellen

Waarneming.nl biedt de mogelijkheid een alert in te stellen zodat je een email notificatie ontvangt als er een melding van een AH binnenkomt.

1. Ga naar https://waarneming.nl/ (maak een account aan als je deze nog niet hebt)
2. Ga naar *Mijn Waarneming.nl* in de grijze balk bovenaan
3. Klik op *Mijn alerts*
4. Klik op het vakje rechts *+ Maak nieuwe alert*
5. Vul het formulier in:
   a. Soortgroep selecteer: *Bijen, wespen en mieren*
   b. Soort: Typ: *Aziatische hoornaar*
   c. Selecteer je provincie en typ de naam van je plaats (voor meerdere plaatsen meerdere alerts instellen)

c. Klik op *Bewaar*

App Hoornaarspotter

Deze app is speciaal ontwikkeld om op een makkelijke manier meldingen door te kunnen geven. Zie: https://www.hoornaarspotter.be/

Als je de hoornaarspotter app download krijg je een uitgebreide gebruiksaanwijzing toegestuurd.

Zendersets

Het vinden van een zomernest hoog in de boom in een vol bladerdak is niet eenvoudig. De zendersets die Robor Nature heeft ontwikkeld vereenvoudigen dit werk aanzienlijk. De provincie stelt 9 zendersets + 5 extra zenders ter beschikking die zullen worden beheerd door Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG).

Om zo goed mogelijk gebruik te kunnen maken van deze zendersets zullen deze evenredig worden verdeeld over de provincie:

De 3 regio's zijn daartoe onderverdeeld in 3 subregio's:

- Rivierengebied: Betuwe, Bommelerwaard, Nijmegen e.o.
- Veluwe: Veluwe-Zuid, Veluwe-Noord, Veluwe -West
- Achterhoek: Achterhoek Noord, Achterhoek-Oost en Achterhoek-West

De aanspreekpunten van de regio's gaan een bruikleenovereenkomst aan voor de zendersets en halen deze op bij het depot van SLG en verdelen deze over beheerders in de verschillende subregio's zoals hierboven genoemd. In elke regio zal een training worden georganiseerd voor gebruik van de zenderset.

Bestrijding

De bestrijding van de AH nesten zal worden uitgevoerd met een industriële stofzuiger vanaf de grond ontwikkeld door 2Best. Vorig jaar is er op kleine schaal geëxperimenteerd met deze efficiëntere en effectieve methode. De resultaten hiervan zijn goed. Gelderland is de eerste provincie die deze methode gaat inzetten op grotere schaal.

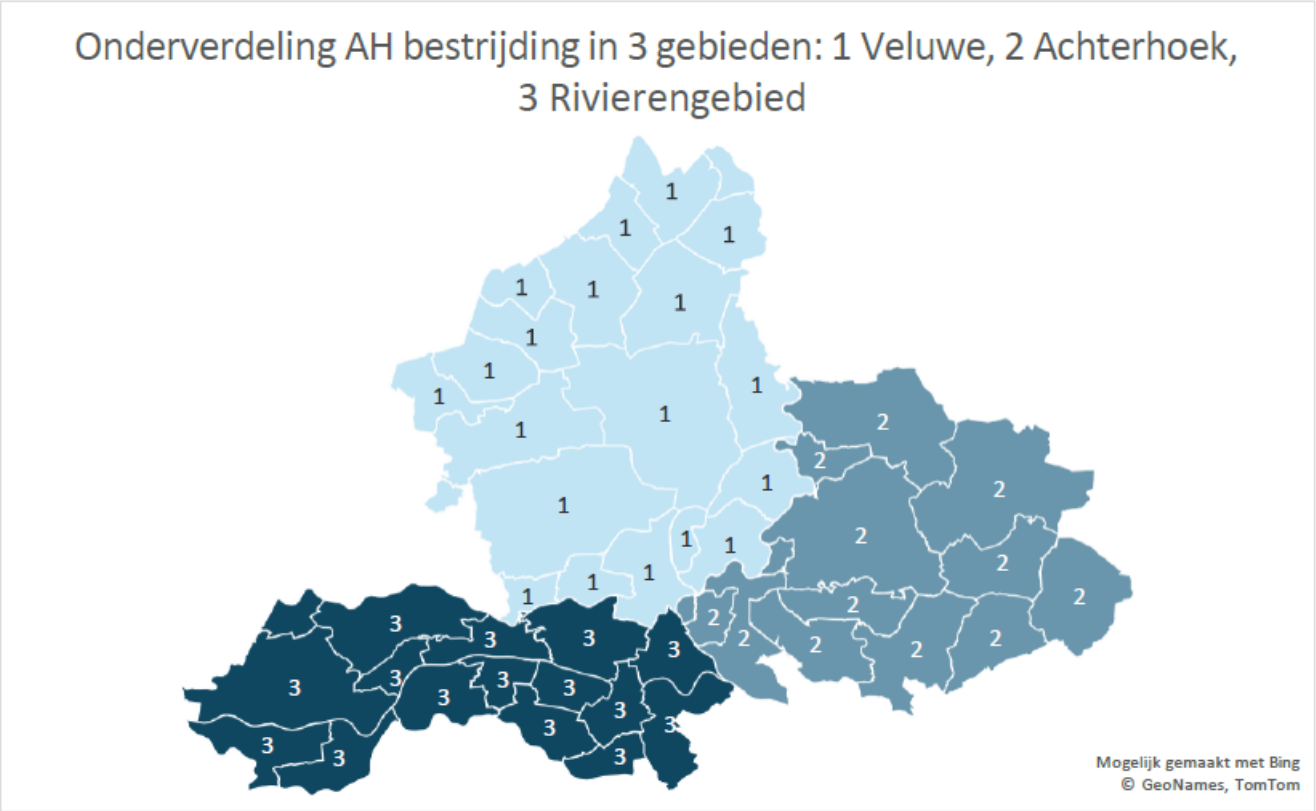
De provincie heeft 3 bestrijders gecontracteerd voor het verwijderen van nesten. Zij vormen de eerste lijn van bestrijding:

- Veluwe: Jan van der Kieft. Hij was vorig jaar erg actief bij de opsporing van nesten in Ede en omstreken en wil graag meteen kunnen doorpakken als de nesten gevonden zijn. jgvandekieft@kliksafe.nl /06-27342883
- Achterhoek: Martijn Hengeveld - Hengeveld Ongediertebestrijding , info@martijnhengeveld.nl / 06-13207817, hij heeft vorig jaar menigmaal samengewerkt met Rob Voesten om AH nesten te verwijderen.
- Gelders Rivierengebied: Harrold van der Meer: harroldvandermeer@gmail.com / tel. 06-13147223 . Hij heeft de industriële stofzuiger vorig jaar al veelvuldig getest en heeft er ervaring mee. Hij is ook één van de meedenkers over het ontwerp.

De tweede lijn van bestrijding is Rob Voesten, mochten bovenstaande bestrijders nesten niet kunnen verwijderen omdat deze zich op lastige locaties bevinden dan kunnen deze worden doorgezet door de bovengenoemde bestrijders aan Rob Voesten. Hiervoor zal de Provincie Gelderland een "strippenkaart" aan Rob Voesten verlenen voor het verwijderen van een beperkt aantal nesten.

Alle bestrijders zijn opgeleid door 2Best in het gebruik van de stofzuiger inclusief

veiligheidsmaatregelen. De aanpak is in elk gebied organisatorisch net iets anders geregeld. Op de Veluwe zijn de bestrijders semi-professioneel: zij hebben een eigen bedrijf en hebben grote affiniteit met de imkerij maar zij zijn geen geregistreerde ongedierte bestrijders. De gecontracteerde bestrijder in de Achterhoek is dit wel. In het Rivieren gebied wordt de bestrijding opgepakt door imkers die opgeleid zijn door 2Best en staan onder de coördinatie en verantwoordelijkheid van Harrold van der Meer.

Gemeenten die vallen onder de regio Veluwe: Apeldoorn, Arnhem (ten noorden van de Rijn), Barneveld, Brummen, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nijkerk, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Voorst, Wageningen en Zutphen (ten westen van de IJssel)

Gemeenten die vallen onder de regio Achterhoek: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem, Duiven, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Westervoort, Winterswijk, Zevenaar en Zutphen (ten oosten van de IJssel).

Gemeenten die vallen onder de regio Rivierengebied: Arnhem (ten zuiden van de Rijn), Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Lingewaard, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Overbetuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.

Communicatie - coördinatie

Goede communicatie en coördinatie is essentieel om het proces van waarneming tot opsporing en bestrijding van het nest zo goed mogelijk te stoomlijnen.

- Informeren van imkers in de provincie Gelderland door NBV en IN:
    - Plan van aanpak in Gelderland
    - Belang van een (of twee) contactpersoon bij elke Imkersvereniging (als deze er nog niet zijn).
    - Belang van formeren van zoekteams als deze er nog niet zijn
    - Toestemming delen gegevens in de appgroepen
    - Beheerders van lokale zendersets
    - Contactgegevens van bestrijders in de verschillende gebieden
    - Belang van altijd melden van AH op waarneming.nl

- Communicatie onderling via appgroepen:
    - Huidige appgroep Gelderland voor algemene informatie
    - Communities voor zoekteams voor elke locatie/ Imkersvereniging. Verwachting 40- 50 zoekteams
    - In deze appgroepen communicatie over AH meldingen en opvolging (plaatsen lokpotten, gebruik zendersets, afspraken voor opsporing en bestrijding op locatie, etc.)

- Communicatie door provincie:
    - Informatie over de AH aanpak op de website van de provincie Gelderland
    - Gemeenten informeren over de aanpak (milieuvriendelijk verwijderen van AH nesten; provincie financiert het weghalen van nesten, namen van bestrijders)
    - Informatie over de AH en aanpak op de websites van de gemeenten
    - Informatie naar SLG- andere vrijwilligers via SLG

Monitoring rapportage en evaluatie

Het gebruik van de industriële stofzuiger op grotere schaal is nieuw. Om beter inzicht te verkrijgen zal het gebruik van deze stofzuiger gemonitord worden op basis van een monitoringsformulier – zie Annex 1.

De NBV/IN zal aan het eind van het seizoen deze monitoringsformulieren verder uitwerken voor een inhoudelijk verslag om het gebruik van de stofzuiger te kunnen evalueren. Dit verslag kan dan als basis dienen voor een evaluatie om daaruit lessen te trekken voor de aanpak voor 2026

Annex1: Formulier Pilot gebruik industriële stofzuiger ter bestrijding van Aziatische hoornaar nesten

Naam bestrijder:

			Locatie Nest					Eigenschappen nest		Bestrijding						Opmerkingen
No	**Datum**	**Tijdstip**	**Plaats**	**Hoogte (m)**	**Met auto te bereiken** (ja/ nee)	**Terrein:** 1. Bebouwing, 2. Landbouw-geb., 3. Natuurgeb.	**Eigenaar** 1. gemeente, 2. privé, 3. natuurorg., 4. waterschap, 5. provincie, 6. anders, namelijk:...	**Grootte nest** 1. volleybal, 2. Basketbal, 3. Skippybal	**Defensief:** 1. Zeer defensief, 2. gemiddeld, 3. relatief kalm	**Tijdsduur** min	**Bereikbaar-heid nest met stofzuiger** 1. Makkelijk, 2. Gemiddeld, 3. Moeilijk	**Gebruiks-gemak stofzuiger:** 1 zeer makkelijk, 2 gemiddeld, 3. zeer lastig	**Ontstaan rednesten** 1. nee, 2 ja, 3. weet niet	**Omstander gestoken** 1. nee, 2.ja, 3. weet niet	**Klachten over AH na weghalen nest** 1. nee, 2. ja, 3. weet niet	